

การพัฒนาร้านค้า RDU และการใช้ยาสามัญประจำบ้าน

ภญ.สิริลักษณ์ รื่นรวย
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

เกณฑ์ประเมินสำหรับร้านชำ (ต้องผ่านทุกข้อ)

1. เจ้าของร้านชำผ่านการอบรมและมีความรู้เกี่ยวกับยาที่จำหน่ายได้ในร้านชำ การเก็บยา การใช้ยาสามัญประจำบ้าน ความรู้เรื่อง การอ่านฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
2. ร้านชำได้รับการตรวจเยี่ยม จนท.สาธารณสุข ปีละ 1 ครั้ง หรือระยะเวลาแล้วแต่พื้นที่ที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอ ตามแนวทางการจัดการความเสี่ยงของพื้นที่
3. ร้านชำผ่านเกณฑ์การประเมินตามแนวทางร้านชำมาตรฐาน/ร้านชำคุณภาพ/ร้านชำสีขาว (แล้วแต่การเรียกชื่อในพื้นที่) หรือแนวทางประเมินตามเกณฑ์ รพสต.ติดดาว และต้องผ่านในเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องยาในทุกข้อ ต่อไปนี้
 - 3.1 ไม่พบจำหน่ายยาควบคุมพิเศษ ยาอันตราย หรือข้อมูล ณ ปัจจุบันที่มีการเยี่ยมชมสำรวจ
 - 3.2 ไม่พบยาที่ห้ามจำหน่ายยาชุด ยาปฏิชีวนะ ยาต้านการอักเสบ ใน 3 ปีที่ผ่านมา หรือข้อมูล ณ ปัจจุบันที่มีการเยี่ยมชมสำรวจ
 - 3.3 ไม่พบการจำหน่ายยาแผนโบราณที่ไม่มีทะเบียนยา
 - 3.4 ไม่มียาที่หมดอายุ หรือยาเสื่อมคุณภาพ
 - 3.5 มีการเก็บรักษายาที่ถูกต้อง แยกจากสินค้าอื่น
 - 3.6 ไม่พบการโฆษณายาที่ไม่ได้รับอนุญาต
 - 3.7 สถานที่จัดวางสินค้าประเภท อาหาร ยา และเครื่องสำอาง แยกออกจากกัน
 - 3.8 เจ้าของร้านชำที่ผ่านการอบรม สามารถบอกชื่อยาที่ขายได้ในร้านชำอย่างน้อย 3 รายการ
 - 3.9 เจ้าของร้านชำที่ผ่านการอบรมสามารถบอกชื่อควรระวังหรือข้อห้ามใช้ที่สำคัญของยาสามัญประจำบ้านที่ใช้บ่อยได้ เช่น ยาพาราเซตามอล ยาคลอกซิลาไมน

เกณฑ์ประเมินกระบวนการพัฒนาร้านชำ RDU ในระดับตำบลและอำเภอ (ผ่านอย่างน้อย 4 ใน 7 ข้อ โดยข้อที่ต้องมีคือข้อ 1-4)

- 1.* มีกลไกคืนข้อมูลการสำรวจร้านชำ และข้อมูลผลกระทบความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชนในระดับหมู่บ้าน/ตำบลร่วมแก้ปัญหา
- 2.* มีการนำผลการสำรวจร้านชำ ข้อมูลผลกระทบความเจ็บป่วยจากการใช้ยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสรุปการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือนภัย และแก้ปัญหาของชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาในภาพรวมอำเภอต่อไป
- 3.* มีระบบสื่อสารแจ้งผลการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย ในกลุ่มเครือข่าย ได้อย่างรวดเร็ว ทันที เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค
- 4.* มีเครือข่ายอื่น เช่น อปท. อสม. อย.น้อย ร่วมเฝ้าระวังการจำหน่ายยาที่ไม่เหมาะสมในร้านชำ และแหล่งกระจายยาอื่น เช่น รถเร่ ตลาดนัด การขายยาทางออนไลน์ วิทยุชุมชน
- 5. มีกลไกการกำกับดูแลโดยใช้กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น พรบ.การสาธารณสุข เพื่อกำกับดูแลการกระจายยาที่ไม่เหมาะสม ในร้านชำ
- 6. มีกลไกสนับสนุนให้ชุมชนใช้งบประมาณจากกองทุนสุขภาพตำบล เพื่อแก้ปัญหายาในชุมชน
- 7. มีกลไกสื่อสารให้ร้านยา ให้คำแนะนำและส่งเสริมการจำหน่ายยาที่เหมาะสมในร้านชำ

ฉลากผลิตภัณฑ์สุขภาพ

เลขทะเบียนตำรับยา
G XXX/XX

XX-X-XXXXX-X-XXXX

วอส. XXX/XXXX

ผลิตภัณฑ์ยา

ผลิตภัณฑ์อาหาร

ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตราย

วัตถุเสพติด

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง

ผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์

เลขที่ใบรับจดแจ้ง
XX-X-XXXXXXXX

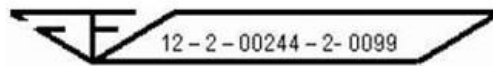
XX-X-X-X-XXXXXXXX

เลขที่จดแจ้ง
XX/XXXX

เลขที่รับแจ้ง
XX/XXXX

1 การตรวจสอบฉลากอาหาร

อาหาร คือ ของกิน ดื่ม อม เพื่อค้ำจุนชีวิต (ไม่สามารถอ้างว่าวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา หรือป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วยได้)

A large orange circular graphic with a white center. In the center, the Thai word 'อาหาร' (Food) is written in red. Below the center, the Thai text 'เลขสารบบอาหาร มีเครื่องหมาย อย.' (Food registration number has a mark from the Ministry of Health) is written in white. Below that is a stylized 'F' logo with the number 'xx-x-xxxxx-x-xxxx' inside. At the bottom, the Thai text 'ตัวเลข 13 หลัก' (13-digit number) is written in white.

ตัวอย่างคำ/ข้อความ ที่ห้ามใช้โฆษณาอาหาร/เสริมอาหาร

ลดความอ้วน/ลดน้ำหนัก แก้ปัญหาปวดประจำเดือน
ทำให้ท่านชายอึดขึ้น ใหญ่ขึ้น บำรุง-เสริมสร้างประสิทธิภาพทางเพศ
เพิ่มภูมิต้านทานแก่ร่างกาย ล้างพิษ
ต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยซ่อมแซมและขจัดสารพิษในร่างกาย
ลดโคเลสเตอรอล ลดความดันโลหิต ลดไขมันในเส้นเลือด
ป้องกันโรคหัวใจ มะเร็ง เบาหวาน หลอดเลือดแข็งตัว

2

การตรวจสอบฉลากเครื่องมือแพทย์

ระดับความเสี่ยงของเครื่องมือแพทย์

เครื่องมือแพทย์ คือ เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่มุ่งหมายเฉพาะสำหรับใช้ประกอบประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุข วินิจฉัย ป้องกัน ติดตาม บำบัด บรรเทา หรือรักษาโรคของมนุษย์หรือสัตว์ ตรวจสอบ ทดแทน แก้ไข ดัดแปลงพยางค์จุนร่างกาย หรือเพื่อการวินิจฉัย ทำลายหรือฆ่าเชื้อสำหรับเครื่องมือแพทย์

1

เครื่องมือแพทย์ที่ต้องมี เครื่องหมาย อย. และเลขที่ใบอนุญาต

ถุงยางอนามัย

ถุงมือสำหรับการศัลยกรรม

ชุดตรวจที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อ HIV

เลนส์สัมผัส หรือคอนแทคเลนส์

ถุงบรรจุโลหิตมนุษย์

พ. XX / XXXX

พ. คือ การผลิต

น. XX / XXXX

น. คือ การนำเข้า

- มีการแสดงฉลากภาษาไทย

2

ผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ที่ต้องแจ้งรายละเอียด

เครื่องมือใช้หรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้เพื่อกายภาพบำบัด

เครื่องตรวจวัดระดับหรือปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกาย

ชุดทดสอบสารเสพติดเมกแอมเฟตามีนในปัสสาวะ

เครื่องวัดความดันโลหิต

เครื่องวัดออกซิเจนปลายนิ้ว

เลขที่ใบรับแจ้งรายละเอียด

จพ. คือ แจ้งการผลิต

จน. คือ แจ้งการนำเข้า

XX-X-X-X-XXXXXXXX

2

การตรวจสอบฉลากเครื่องมือแพทย์

3

ผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ที่มีความเสี่ยงต่ำ แต่ต้องมาจดแจ้งกับ อย.

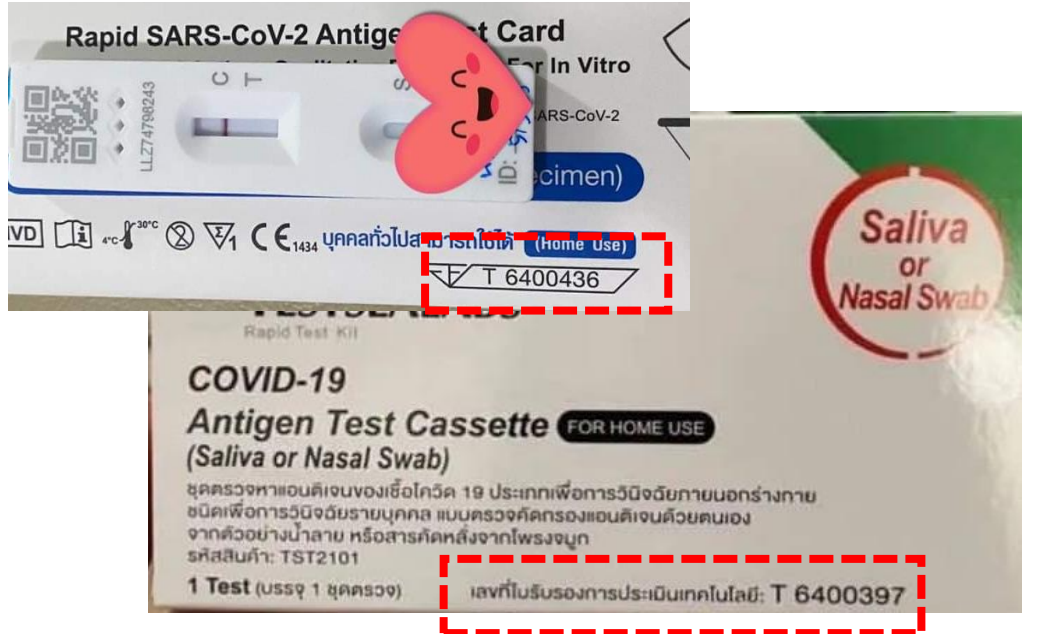
4

เครื่องมือแพทย์ที่มีความเสี่ยงสูง ต้องมีการประเมินเทคโนโลยี

เลขที่ใบรับจดแจ้ง 12 หลัก xx-x-x-x-xxxxxxx

เลขที่ใบรับจดแจ้ง	ฉลากผลิตภัณฑ์
64-1-3-2-0000097	
64-1-3-2-0000100	

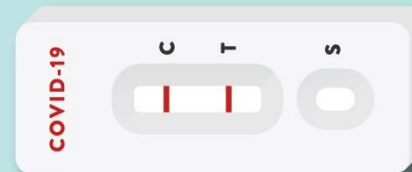

เครื่องมือแพทย์ที่เกี่ยวข้องโควิด

ชุดตรวจ ATK

ต้องสังเกตอะไรบ้างนะ ?

- ตรวจสอบผลการอนุญาตจาก อย. ด้วยเลขที่ใบรับรองประเมินเทคโนโลยี T 6400XXX หรือส่วนหนึ่งของชื่อผลิตภัณฑ์ หรือชื่อผู้ผลิต/ผู้นำเข้า ได้ทางเว็บไซต์
- ตรวจสอบรูปผลิตภัณฑ์ ต้องตรงกันกับข้อมูลของ อย.
- เลือกซื้อจากแหล่งขายที่น่าเชื่อถือ
- สื่อโฆษณาที่ได้รับอนุญาตต้องแสดงเลขที่ ขพ. XX/XXX

SCAN

สามารถตรวจสอบรายชื่อผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าที่ได้รับอนุญาตทางเว็บไซต์ www.fda.moph.go.th **หัวข้อตรวจสอบผลิตภัณฑ์**

เลขที่ใบรับจดทะเบียน 12 หลัก xx-x-x-x-xxxxxxx

หน้ากากอนามัยทางการแพทย์

เลขที่ใบรับจดทะเบียน	ฉลากผลิตภัณฑ์
64-1-3-2-0000097	TEN & T MASK DISPOSABLE NON-WEAVE FACE MASK 3-PLY 50 PCS - Prevent from dust - Filters bacteria - Filters of dust - Protection against water spray MADE IN THAILAND
64-1-3-2-0000100	PM2.5 DISPOSABLE 3 PLY FACE MASK WITH EARLOOP MEDIMASK FOR MEDICAL USE ASTM F2100 Level 1

เครื่องวัดปริมาณออกซิเจนในเลือดปลายนิ้ว

	64-2-2-2-0000399
Pulse Oximeter Model : JPD-500G (Bluetooth)	64-2-2-2-0000439

เครื่องผลิตออกซิเจน

Model : OXYBREATH 10L
 ความเข้มข้นของออกซิเจน :
 ถ้า 1 - 9 ลิตร/นาที คือ 92% ± 3%
 ถ้า 10 ลิตร/นาที คือ 90%
 อัตราการไหลของออกซิเจนสูงสุด : 10 ลิตร/นาที

Model : OXYBREATH MINI 5
 ความเข้มข้นของออกซิเจน : 93% ± 3%
 อัตราการไหลของออกซิเจนสูงสุด : 5 ลิตร/นาที

เลขที่ใบรับแจ้ง รายการละเอียด

64-2-2-2-0000211

ฉลากเลนส์สัมผัส

ฉลากถุงยางอนามัย

ผ.99 / 2550

น.99 / 2550

3

การตรวจสอบฉลากวัตถุอันตราย

วัตถุอันตราย คือ เคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม

อันตรายมาก

ข้อความที่ห้ามใช้โฆษณาวัตถุอันตราย

ได้ผลเด็ดขาด

ปลอดภัย

ออกฤทธิ์แรง

ได้ผล 100% (ร้อยเปอร์เซ็นต์)

ไม่เป็นอันตราย

ไม่เป็นพิษ

อันตรายน้อย

4 การตรวจสอบฉลากยา

ยา คือ ของที่ใช้ในการวินิจฉัย บำบัด บรรเทา รักษา ป้องกันโรค หรือความเจ็บป่วยของมนุษย์หรือสัตว์

ข้อความที่ห้ามใช้โฆษณา

หายขาด | ปลอดภัยที่สุด

โอกาสอย่างนี้มีไม่บ่อยนัก | ไม่ทำให้เกิดอาการแพ้

วิเศษ | เด็ดขาด | อับพลัน | ไม่ต้องทนรำคาญ

ดีเลิศ | พิษโคโรร้าย | ทันใจ | ไม่มีผลข้างเคียง

ศักดิ์สิทธิ์ | หมดกังวล | เป็นหนึ่งมาตลอด

ยาแผนปัจจุบัน

5 การตรวจสอบผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ยาแผนโบราณ

ยาแผนไทย

ยาตามองค์ความรู้การแพทย์
ทางเลือก (ยาแผนจีน)

ยาสมุนไพร
สกัดจากพืชสมุนไพร
ยาแผนโบราณ
ทะเบียนเลขที่ ๘ ๒๕๖-๕๓
100 แคปซูล

ยาพัฒนาจากสมุนไพร

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร
เพื่อสุขภาพ

ทะเบียนเลขที่ ๘ ๒๕๖/๕๓

เลขทะเบียนที่

เลขแจ้งรายละเอียดที่
XX/XX

เลขจดแจ้งที่

6 การตรวจสอบฉลากเครื่องสำอาง

เครื่องสำอาง คือ ของที่ใช้สำหรับทา ถู นวด โขย ฟ้น หยอด ใส่ อบ ต่อส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเพื่อความสะอาด ความสวยงาม (ไม่สามารถอ้างว่า วิตามิน บำบัด บรรเทา รักษา ป้องกันโรค หรือ ความเจ็บป่วยได้)

เครื่องสำอาง

เลขที่ใบรับจดแจ้ง

XX-X-X-XXXXXX

XX-X-XXXXXXXXXX

ตัวเลข 10 หลัก
หรือ ตัวเลข 13 หลัก

2. อานวธเซทละเอียดและบฏบตตามอฐ
3. หากใช้แล้วมีความผิดปกติใดๆ เกิดขึ้น
ผลิตโดย บริษัท อินเทอร์เน็ตชั่นแนล แลบ
62 หมู่ 8 ถนน บางนา-ตราด ต. บางโหลง อ. บางพลี จ.
Product of Thailand ครั้งทีผลิต/วันเดือนปีทีผลิต
เลขที่ขรับแจ้ง 10-1-5326676 น้ำ

คำ/ข้อความที่ห้าม ในการโฆษณาเครื่องสำอาง

รักษา	ทาวแน่	ต้านอนุมูลอิสระ
รักษาฝ้า	ทาวซัวร์	จากธรรมชาติ 100%
ป้องกัน	ทาวโอ	ควบคุมการทำงานจาก...
ปราบสิว	ทาวกันที	ซึมลึกถึงระดับเซลล์ผิว
ยับยั้ง	กระชับสัดส่วน	ลดการอักเสบของผิว
สลایฝ้า	พอม	ไม่มีผลข้างเคียง
เห็นผลกันที	ลดกลิ่น กระจับกลิ่น	กระตุ้น
เห็นผล...วัน	ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย	...จริง เช่น ทาวจริง
รับประกัน	ป้องกันการเกิดสิว	กันใจ
หน้าเรียว	รักษาโรคผิวหนัง	อันดับหนึ่ง

6 การตรวจสอบฉลากเครื่องสำอาง

เลขที่ใบรับจดแจ้ง
XX-X-XXXXXXXXXX

เลขที่ใบรับจดแจ้ง
XX-X-XXXXXXXXXXXXXX

เลขที่ใบรับจดแจ้ง
74-1-63405678902

10 หลัก หรือ 13 หลัก ค่ะ

โฟมทำความสะอาดผิวหน้า
สูตรอ่อนโยน สำหรับคนเป็นสิว พวศพชาย
ช่วยทำความสะอาดสิ่งสกปรก และช่วยลดแบคทีเรีย
ที่อาจก่อให้เกิดสิว ช่วยปรับผิวหน้าให้เนียนนุ่ม
ยาวใส สุกกาวดี

วิธีใช้ : บีบเนื้อโฟมลงบนฝ่ามือ
ลูบไล้ให้เกิดฟอง นวดบนใบหน้า
แล้วล้างออก

ส่วนประกอบ : Aqua, Myristic Acid,
Propylene Glycol, Palmitic Acid,
Stearic Acid, Potassium Hydroxide,
Glycerin, Lauric Acid, PEG-150

ผู้ผลิต : บริษัท มิลลิกอสเมติก จำกัด
34 ต.บางคูรัด อ.บางบัวเงิน
จ.นนทบุรี 11110

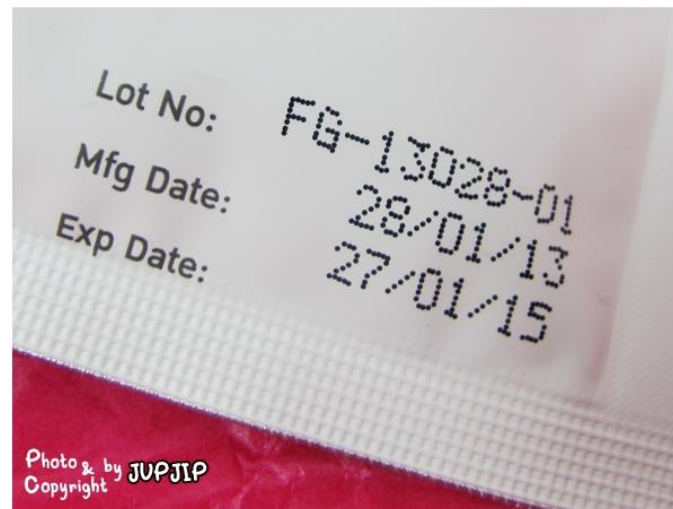
ครั้งที่ผลิต 025
วันที่ผลิต 01/2021

การอ่านวันหมดอายุ

- สำหรับการอ่านวันหมดอายุแบบไทยๆ จะเริ่มจากวัน เดือน ปี อาจจะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ก็ได้
- แต่ถ้ามีเฉพาะเดือน และปี ให้นำวันสุดท้ายของเดือนนั้นๆ เป็นวันหมดอายุ เช่น
exp. date 27/2/2555 หมายถึง วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2555
exp. date 17.2.13 หมายถึงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2013
exp.04/14 หมายถึงวันที่ 30 เดือนเมษายน ค.ศ.2014 เป็นต้น

วันผลิต (Manufacturing Date) ตัวย่อ Mfg. ให้จำ **M**

วันหมดอายุ (Expiry Date) ตัวย่อ Exp. ให้จำ **Σ**

ตัวอย่างยา

ยาห้ามจำหน่ายในร้านชำ

ยาฆ่าเชื้อ/ยาปฏิชีวนะ

ยาแก้ปวด/ยาลดการอักเสบ

ตัวอย่าง
ยา

ยา ห้าม จำหน่ายในร้านชำ

ยาแก้หวัด

ยาหยุดถ่าย

ยากำยพยาธิ

ยาไม่มีทะเบียน เจือปนสเตียรอยด์

ยาชุด

การขายยาดังกล่าวในร้านชำหรือร้านค้าทั่วไป มีโทษสูงสุด จำคุกไม่เกิน **5 ปี** หรือปรับไม่เกิน **50,000** บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
ยาที่สามารถขายได้ ต้องเป็นยาที่ขึ้นทะเบียน เป็น **ยาสามัญประจำบ้าน** เท่านั้น

โปสเตอร์นี้ใช้ในการรณรงค์
การใช้ยาเหมาะสมในชุมชน

กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภคและเภสัชสาธารณสุข

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี โทร. **056-511565** ต่อ **106**

**รายชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย
ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กำหนดชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย พ.ศ. ๒๕๕๙**

1. BEANNE บีแอน
ครีมไข่มุกตราแดง

2. แอนตี้-ฟาร์ ครีม

3. แอนตี้-ฟาร์
โลชั่นกันฝ้า ปรับผิว

4. ROSE ครีมขจัดฝ้า

5. FAR-ACT
ครีมรักษาฝ้า

6. CN คลินิก 99

7. ครีมฝ้าเมตาแคร์

8. โลชั่นกันแดด
กันฝ้า เมตาแคร์

9. ครีมวินเซิร์ฟ

10. โลชั่นวินเซิร์ฟ
ลดฝ้ากันแดด

11. MUI LEE HIANG
PEARL CREAM

12. เอสจี โลชั่น
ปรับสภาพผิว

**รายชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย
ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กำหนดชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย พ.ศ. ๒๕๕๘**

13. เตนาว ครีมบำรุง
ผิวหน้ากลางคืน

14. NEW CARE
นิวแคร์ ครีมประทิมผิว

15. NEW CARE นิวแคร์
โลชั่นปรับสภาพผิว

16. 3 ตรีเคย์ ไบรเทน
แอนต์ ริไวเทน
ครีมลดริ้วรอยหมองคล้ำ

17. 3 ตรีเคย์ ไบรเทน แอนต์
ริไวเทน ครีมลดริ้วรอยหมองคล้ำ

18. 3 ตรีเคย์ เนเซอร์วัล
ครีมทาสิว

19. 3 ตรีเคย์ เนเซอร์วัล
โลชั่นป้องกันแสงแดด

20. พรีเม่ ไบรเทน แอนต์
ริไวเทน ครีมลดริ้วรอย
โลชั่นป้องกันแสงแดด

21. พรีเม่ ไบรเทน
แอนต์ ริไวเทน

22. มิสเคย์ ครีมแก้สิ่ว 23. มิสเคย์ ครีมแก้ฝ้า

**รายชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย
ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข
เรื่อง กำหนดชื่อเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย พ.ศ. ๒๕๕๙**

24. พอลต้า ครีมทาสีว

25. พอลต้า ครีมทาฝ้า

26. พอลต้า โทชั่น
กันแดดรักษาฝ้า

27. ครีมชาเขียว
DR. JAPAN

28. ครีมชาเขียว
MISS JAPAN

29. ชิชาเคะ
ครีมหน้าขาว
โสมผสมไข่มุกญี่ปุ่น

30. ครีมบัวหิมะ
หลิง หลิง

31. ครีม QIAN MEI

32. ครีม QIAN LI

33. ครีม CAI NI YA

34. ครีม JIAO LING

ยาที่สามารถขายในร้านชำหรือร้านสะดวกซื้อมีอะไรบ้าง

ฉลากยาสามัญประจำบ้าน

- ชื่อยาตามประกาศ กรณีมีชื่อการค้าต้องแสดงชื่อตามประกาศควบคู่
- คำว่า “ยาสามัญประจำบ้าน” ในกรอบสีเขียว

ยาสามัญประจำบ้าน

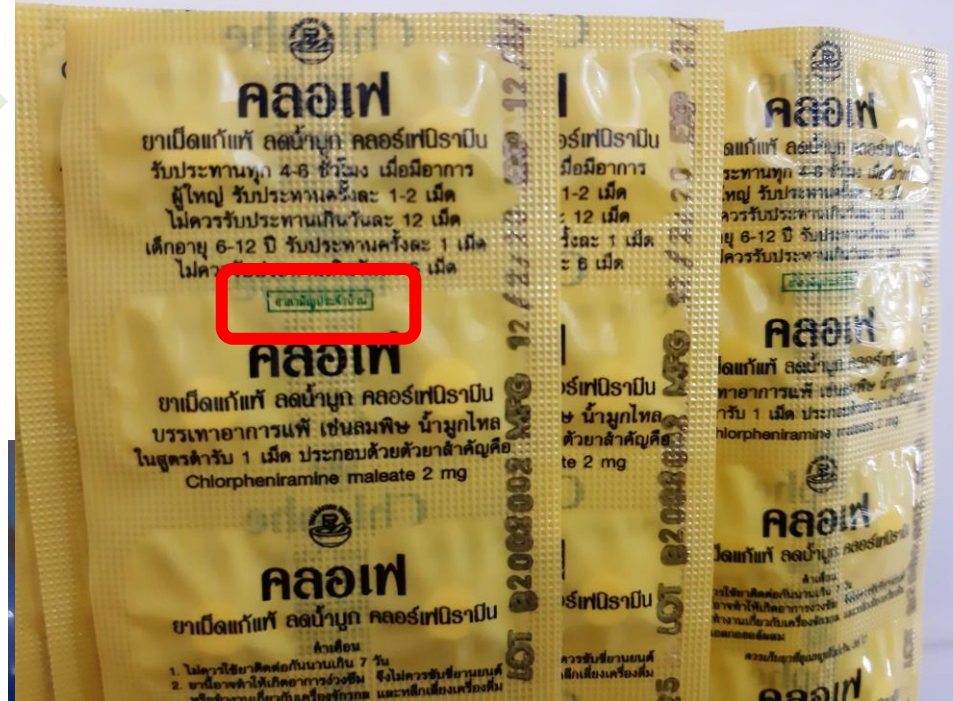
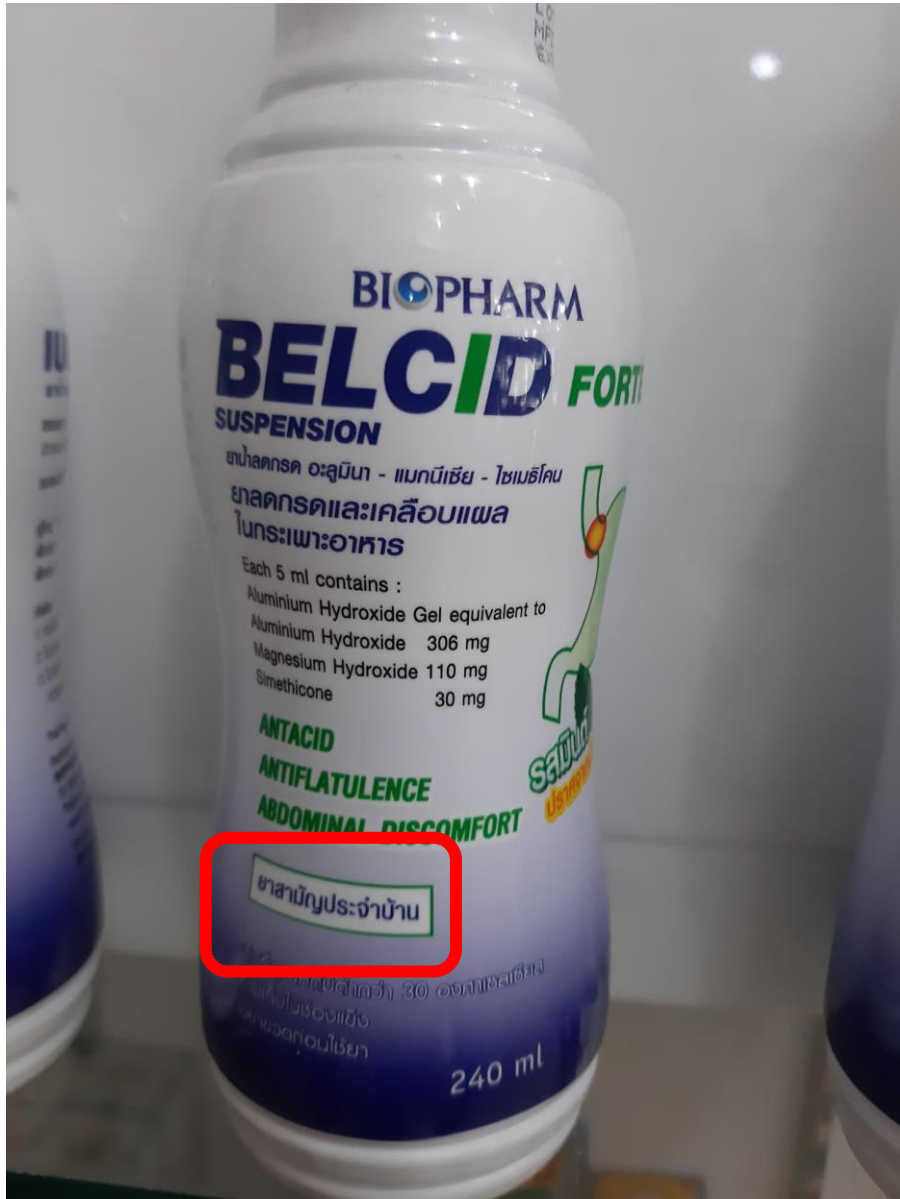
- คำว่า “ยาสิ้นอายุ” และแสดงวัน เดือน ปี พ.ศ.
- ระบุตำรับยา สรรพคุณ ขนาดและวิธีใช้ คำเตือน การเก็บรักษาและขนาดบรรจุ

คุณสมบัติของยาสามัญประจำบ้าน

1. ต้องเป็นทะเบียนตำรับยาที่ขึ้นทะเบียนเป็นยาอันตรายหรือยาไม่อันตรายในประเทศไทยอย่างน้อย 5 ปี
2. เป็นยาที่ใช้บ่อยและมีความจำเป็นต่อผู้บริโภค
3. เป็นยาที่ใช้บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นที่ไม่รุนแรงที่ประชาชนประเมินสภาวะอาการได้เอง และใช้ในระยะเวลาอันสั้นรวมทั้งไม่ใช้ในโรคเรื้อรัง
4. เป็นยาที่มีวิธีการใช้ที่ไม่ยุ่งยาก
5. เป็นยาที่มีความปลอดภัยสูง และมีโอกาสที่จะนำไปใช้ในทางที่ผิดน้อย
6. เป็นยาที่มีความเป็นพิษทั่วไปต่ำและไม่มีความเป็นพิษต่อระบบสืบพันธุ์หรือพิษต่อสารพันธุกรรม หรือเป็นสารที่ก่อให้เกิดมะเร็ง
7. มีความเสี่ยงต่ำในการเกิดอาการไม่พึงประสงค์
8. ต้องเป็นทะเบียนตำรับยาที่ไม่มีสรรพคุณในการบำบัด บรรเทารักษาหรือป้องกันโรค เบาทหวาน โรคมะเร็ง อัมพาต วัณโรค โรคเรื้อน โรคหรืออาการโรคของสมอง หัวใจ ปอด ตับ ม้าม ไต รวมทั้งยากุมกำเนิด
9. เป็นยาที่มีความคงตัวดีและมีการเก็บรักษาที่ไม่ยุ่งยาก

ตัวอย่างฉลากยาสามัญประจำบ้าน

ร้านค้าจะเก็บรักษายาอย่างไร

- 1) ควรเก็บยาไว้ในตู้ต่างหากที่สูงเกินเด็กเล็กเอื้อมถึง ไม่ควรเก็บยาในตู้ที่ปะปนกับสารอาหารหรือสารเคมีอื่นๆ
- 2) เก็บยาในที่ที่อากาศถ่ายเทสะดวก ไม่อับชื้น และไม่มีแสงแดดส่องถึงโดยตรง
- 3) ยาที่อยู่ในรูปแบบผง ควรจัดเก็บเป็นแผง **ห้ามตัด**หรือทำให้แผงชำรุด เพราะจะทำให้ส่วนที่พิมพ์วันหมดอายุของยาบนแผงถูกตัดออกไป และแผงนี้จะช่วยป้องกันยาเสื่อมสภาพจากความชื้นและแสง
- 4) หมั่นตรวจดูวันหมดอายุของยาบนกล่องหรือฉลาก เมื่อหมดอายุควรทิ้งทันที
- 5) ยาที่เปลี่ยนสีหรือมีลักษณะต่างไปจากเดิมควรทิ้งทันที เช่น สีขาวเปลี่ยนเป็นสีเหลือง น้ำที่ใสเปลี่ยนเป็นขุ่นหรือตกตะกอน แม้จะยังไม่หมดอายุก็ตาม

รายการยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน 15 กลุ่ม

1 กลุ่มยาแก้ปวดท้อง ท้องอืด ท้องขึ้น
ท้องเฟ้อ

2 กลุ่มยาแก้ท้องเสีย

3 กลุ่มยาระบาย

4 กลุ่มยาถ่ายพยาธิลำไส้

5 กลุ่มยาบรรเทาปวดลดไข้

6 กลุ่มยาแก้แพ้ ลดน้ำมูก

7 กลุ่มยาแก้ไอ ขับเสมหะ

8 กลุ่มยาต้มหรือยาทาแก้วิงเวียน หน้ามืด
คัดจมูก

9 กลุ่มยาแก้ไมารถ เมาเรือ

10 กลุ่ม ยาสำหรับโรคตา

11 กลุ่มยาสำหรับโรคปาก และลำคอ

12 กลุ่มยาใส่แผล ยาล้างแผล

13 กลุ่มยาบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ
แมลงกัดต่อย

14 กลุ่มยาสำหรับโรคผิวหนัง

15 กลุ่มยาบำรุงร่างกาย

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๖๓)

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ยาสามัญประจำบ้านแผนปัจจุบัน วันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

กลุ่ม 1

ยาแก้ปวดท้อง ท้องอืด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ

1. ยาทาแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ทิงเจอร์มหาหิงค์ ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร
2. ยาน้ำแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ โซเดียมไบคาร์บอเนต ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร
3. ยาแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ยารัตุน้ำแดง
4. ยาขับลม
5. ยาเม็ดแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ โซดามินท์
6. ยาน้ำลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียม ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 450 มิลลิลิตร
7. ยาเม็ดลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียม
8. ยาน้ำลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียม-ไซเมธิโคน ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 450 มิลลิลิตร
9. ยาเม็ดลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซียม-ไซเมธิโคน
10. ยาผงฟูซิทริกแอซิด-โซเดียมไบคาร์บอเนต-โซเดียมไบคาร์บอเนต
11. ยาเม็ดแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ-ไซเมธิโคน
12. ยาบรรเทาอาการเสียดท้องกลางอกและอาหารไม่ย่อย เนื่องจากกรดไหลย้อนชนิดเม็ด
13. ยาบรรเทาอาการเสียดท้องกลางอกและอาหารไม่ย่อย เนื่องจากกรดไหลย้อนชนิดน้ำ

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

1 ยาน้ำลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซีย

สรรพคุณ :บรรเทาอาการจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ และปวดท้องเนื่องจากมีกรดมากในกระเพาะอาหารหรือแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้

วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา

รับประทานก่อนอาหาร 1/2 ชั่วโมง หรือหลังอาหาร 1 ชั่วโมง หรือเมื่อมีอาการ

ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-4 ช้อนชา
- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 ช้อนชา
- เด็ก 3-6 ปี รับประทานครั้งละ 1/2-1 ช้อนชา

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

2

ยาบรรเทาอาการแสบร้อนกลางอกและอาหารไม่ย่อย เนื่องจากกรดไหลย้อนชนิดน้ำ

สรรพคุณ: บรรเทาอาการแสบร้อนบริเวณกลางอกพร้อมกับเรอเปรี้ยว และอาหารไม่ย่อยเนื่องจากกรดไหลย้อน

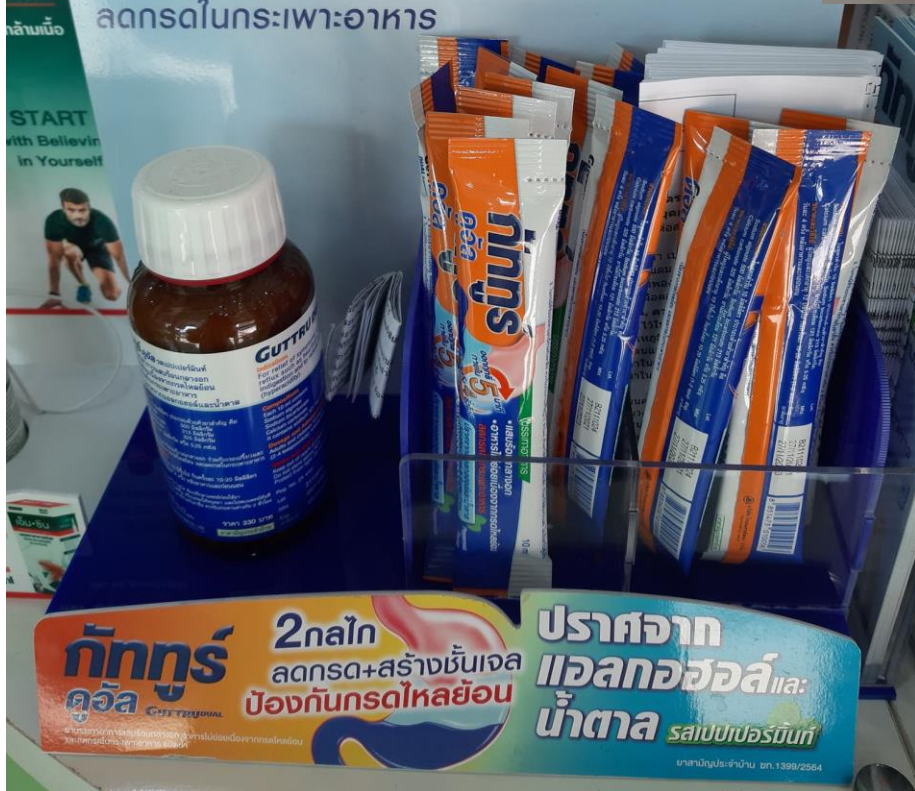
วิธีใช้ เขย่าขวด/ซองก่อนใช้ยา
ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่และเด็กอายุ 12 ปีขึ้นไป กินครั้งละ 10-20 มิลลิลิตร (2-4 ซ้อนชา) วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

2

ยาบรรเทาอาการแสบร้อนกลางอกและอาหารไม่ย่อย เนื่องจากกรดไหลย้อนชนิดน้ำ

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

3

ยาเม็ดลดกรด อะลูมินา-แมกนีเซีย-ไซเมธิโคน

สรรพคุณ: บรรเทาอาการจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ ปวดท้องเนื่องจากมีกรดมากในกระเพาะอาหารหรือแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ และช่วยขับลม

วิธีใช้ เคี้ยวยาก่อนกลืน

รับประทานก่อนอาหาร 1/2 ชั่วโมง หรือหลังอาหาร 1 ชั่วโมง หรือเมื่อมีอาการ

ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-4 เม็ด
- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

4 ยาแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ยาระตุน้ำแดง

สรรพคุณ: บรรเทาอาการปวดท้องเนื่องจากจุกเสียด ท้องขึ้น ท้องเฟ้อ

วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา

รับประทานก่อนอาหารวันละ 3 ครั้ง

ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 หรือ 2 ช้อนโต๊ะ
- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1/2 หรือ 1 ช้อนโต๊ะ

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

5

ยาทาแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ ทิงเจอร์มหาหิงค์

สรรพคุณ: บรรเทาอาการท้องขึ้น ท้องเฟ้อ ปวดท้องในเด็ก

วิธีใช้: ทาบางๆ ที่หน้าท้อง วันละ 2-3 ครั้ง

สรรพคุณ: บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียด

วิธีใช้ เคี้ยวก่อนกลืน (เฉพาะชนิดเม็ด)

ขนาดการใช้

- ขนาด 40 มิลลิกรัม ผู้ใหญ่
รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด เมื่อมี
อาการ วันละ 4 ครั้ง (ไม่เกินวันละ
12 เม็ด)
- ขนาด 80 มิลลิกรัม ผู้ใหญ่
รับประทานครั้งละ 1 เม็ด เมื่อมี
อาการ วันละ 4 ครั้ง (ไม่เกินวันละ
6 เม็ด)

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

6 ยาเม็ดแก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ- ไซเมธิโคน

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

7

ยาผงฟูชิตริกแอซิด-โซเดียมไบคาร์บอเนต-โซเดียมไบคาร์บอเนต

สรรพคุณ: ลดกรด บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียดเนื่องจากมีกรดมาก ในกระเพาะอาหาร

วิธีใช้ ผสมน้ำก่อนแก้วรับประทาน หลังหมดฟองฟู ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่และเด็กอายุ 12 ปีขึ้นไป ครั้งละ 1 ซอง รับประทานซ้ำได้อีกภายใน 2 หรือ 3 ชั่วโมง ถ้าต้องการ

อีโน (รสส้ม)

กลุ่ม2

ยาแก้ท้องเสีย

1. ยาแก้ท้องเสีย ผงน้ำตาลเกลือแร่
2. ยาผงถ่านรักษาอาการท้องเสีย

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

8 ยาแก้ท้องเสีย ผงน้ำตาลเกลือแร่

สรรพคุณ: ทดแทนการเสียน้ำในรายที่มีอาการท้องร่วง หรือในรายที่มีอาเจียนมาก ๆ และป้องกันการช็อคเนื่องจากการที่ร่างกายขาดน้ำ

วิธีใช้ เทผงยาทั้งซองละลายในน้ำสะอาด เช่น น้ำต้มสุกที่เย็นแล้ว ประมาณ 250 มิลลิลิตร (1 แก้ว) ให้ดื่มมากๆ เมื่อเริ่มมีอาการท้องร่วง ถ้าถ่ายบ่อยๆ ให้ดื่มบ่อยครั้งขึ้น ถ้าอาเจียนด้วยให้ดื่มทีละน้อยแต่บ่อยครั้ง

ขนาดการใช้

- เด็กอายุมากกว่า 2 ปี-ผู้ใหญ่ ให้ดื่มสารละลายเกลือแร่ประมาณ 1 แก้ว (250 มิลลิลิตร) ต่อการถ่ายอุจจาระ 1 ครั้ง หรือตามความกระหายของผู้ป่วย
- เด็กอ่อน-เด็กอายุ 2 ปี ให้ดื่มทีละน้อยสลับกับน้ำเปล่าประมาณวันละ 3 ซองหรือมากกว่าที่คนใช้ต้องการและดื่มต่อไปจนกว่าอาการจะดีขึ้น

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

9 ยาผงถ่านรักษาอาการท้องเสีย

สรรพคุณ: รักษาอาการท้องเสีย

วิธีใช้ รับประทานยานี้ก่อนหรือหลังรับประทานยาอื่น ๆ 2 ชั่วโมง

ขนาดการใช้ ผู้ใหญ่และเด็กอายุมากกว่า 2 ปี รับประทานครั้งละ 3-4 เม็ด เมื่อมีอาการ วันละ 3-4 ครั้ง

คำเตือน

1. ห้ามรับประทานยานี้พร้อมกับยาอื่น
2. รับประทานยาผงถ่านนี้แล้วอุจจาระจะมีสีค่อนข้างดำ
3. ถ้าอาการท้องเสียยังไม่ดีขึ้นภายใน 2-3 วันหลังรับประทาน

ถ้าไม่มี ORS ทำอย่างไรดี ?

ผงน้ำตาลเกลือแร่ ORS (ชดเชยน้ำ และเกลือแร่ที่เสียไปจากการท้องเสีย หรือ อาเจียน)

น้ำต้มสุก 1 ขวด
(750 มล. หรือ 750 ซีซี)

+

น้ำตาล 2 ช้อนโต๊ะ
(ประมาณ 24 กรัม)

+

เกลือครึ่งช้อนชา
(ประมาณ 3 กรัม)

เกลือแร่
สำหรับคนท้องเสีย

เกลือแร่
สำหรับนักกีฬา

ท้องเสีย

ห้ามกิน!!

“เกลือแร่
สำหรับ
นักกีฬา”

อาการท้องเสีย

อาการท้องเสียจะทำให้
ร่างกายขาด
น้ำและเกลือแร่

ผงเกลือแร่
(ORS)

เหมาะสำหรับ

การเสียน้ำจากอาการท้องเสีย
เพราะมีปริมาณ **เกลือแร่**
หรือ **โซเดียมสูง**

การออกกำลังกาย

ร่างกายจะเสียเหงื่อทำให้ร่างกาย
ขาดน้ำ และ **น้ำตาล** เป็นหลัก
แต่จะเสียเกลือแร่น้อยมาก

น้ำเกลือแร่
(ORT)

เหมาะสำหรับ

ผู้ที่เสียเหงื่อจากการออกกำลังกาย
เพราะมีปริมาณ **น้ำตาลสูง**

ขอบคุณข้อมูลจาก FDA THAI

ร้านยา เอ็กซ์ต้า พลัส⁺ มาตรฐานที่ดีสู่ชุมชน

1. ยาระบายกลีเซอริน ชนิดเหน็บทวารหนักสำหรับเด็ก
2. ยาระบายกลีเซอริน ชนิดเหน็บทวารสำหรับผู้ใหญ่
3. ยาระบายแมกนีเซีย ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 120 มิลลิลิตร
4. ยาระบายมะขามแขก
5. ยาระบายโซเดียมคลอไรด์ ชนิดสวนทวาร

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

10 ยาระบายโซเดียมคลอไรด์ ชนิดสวนทวาร

สรรพคุณ: บรรเทาอาการท้องผูก ใช้สวนทวารให้ถ่ายอุจจาระ

วิธีใช้ สวนเข้าทางทวารหนัก แล้ว
กลั้นไว้จนทนไหวไหวจึงเข้าส้วม

ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่ ใช้ครั้งละ 20-40 มิลลิลิตร
- เด็ก 6-12 ปี ใช้ครั้งละ 10-20 มิลลิลิตร
- เด็ก 1-6 ปี ใช้ครั้งละ 5-10 มิลลิลิตร

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

11

ยาระบายมะขามแขก

สรรพคุณ: ยาระบาย

วิธีใช้ รับประทานก่อนนอนหรือตื่นนอนเช้า

ขนาดการใช้

ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 3-4 เม็ด

เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด

คำเตือน

- 1) ห้ามใช้เมื่อมีอาการปวดท้องหรือคลื่นไส้อาเจียน
- 2) หญิงมีครรภ์หรือให้นมบุตรควรปรึกษาแพทย์ก่อนใช้ยา
- 3) ไม่ควรรับประทานเป็นประจำ

สรรพคุณ: ยาระบาย

วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา

รับประทานก่อนนอนหรือตื่นนอนเช้า

ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 2-3 ช้อนโต๊ะ (30-45 มิลลิลิตร)
- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1-2 ช้อนโต๊ะ (15-30 มิลลิลิตร)
- เด็ก 1-6 ปี รับประทานครั้งละ 1-3 ช้อนชา (5-15 มิลลิลิตร)

1. ยาถ่ายพยาธิตัวกลม มีเบนดาโซล

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

วิธีใช้ เคี้ยวยาให้ละเอียดก่อนกลืน

ขนาดการใช้ สำหรับพยาธิเส้นด้ายและพยาธิเข็มหมุด
ทั้งเด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปและผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 เม็ด วันละ 2 ครั้ง
หลังอาหารเช้าและเย็นติดต่อกัน 3 วัน และอาจรับประทานซ้ำอีก 1 เม็ด
หลังจากการรักษาครั้งแรก 2 สัปดาห์ต่อมา

คำเตือน

- 1) ไม่ควรใช้ในหญิงมีครรภ์ในระยะ 3 เดือนแรก และผู้ที่เป็นโรคตับ
- 2) ห้ามใช้ในเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี

กลุ่ม 5

กลุ่มยาบรรเทาปวดลดไข้

1. ยาเม็ดบรรเทาปวด ลดไข้พาราเซตามอล 500 มิลลิกรัม
2. ยาเม็ดบรรเทาปวด ลดไข้พาราเซตามอล 325 มก.
3. ยาน้ำบรรเทาปวด ลดไข้พาราเซตามอล 120 มิลลิกรัม/5 มิลลิลิตร ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร
4. พลาสเตอร์บรรเทาปวด ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 10 แผ่น

สรรพคุณ: ลดไข้ บรรเทาอาการปวด

คำเตือน

ห้ามใช้ยาพาราเซตามอลเกินขนาดที่แนะนำในฉลาก หรือเอกสารกำกับยา เพราะจะ ทำให้เป็นพิษต่อตับได้ และไม่ควรใช้ยานี้ติดต่อกันเกิน 5 วัน

น้ำหนักตัว (กิโลกรัม)	ขนาดยา
น้ำหนักน้อยกว่า 34	ให้ปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกร
น้ำหนัก 34 - 50	กินยาครั้งละ 1 เม็ด แต่ละครั้ง ห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้
น้ำหนัก 50-67	กินยาครั้งละ 1 เม็ดครั้ง วันละไม่เกิน 5 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้
น้ำหนักมากกว่า 67	กินยาครั้งละ 2 เม็ด แต่ละครั้ง ห่างกันอย่างน้อย 4 ชั่วโมง เฉพาะเวลาปวดหรือมีไข้

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

15 ยาน้ำบรรเทาปวด ลดไข้พาราเซตามอล

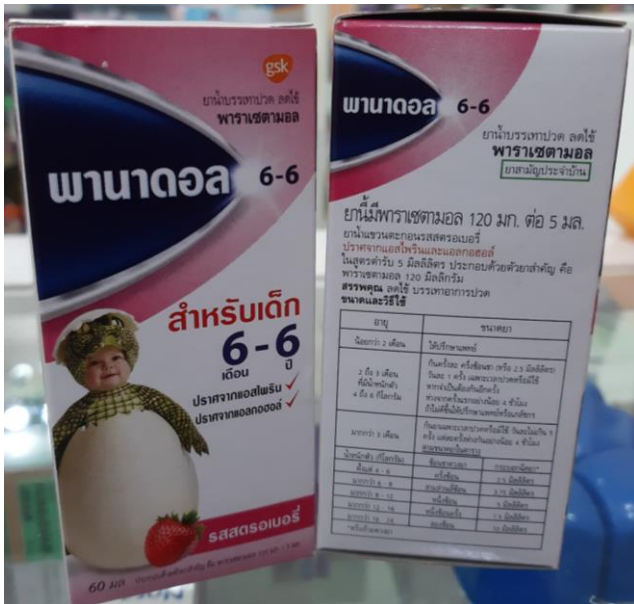
สรรพคุณ: ลดไข้ บรรเทาอาการปวด

น้ำหนักตัว (กิโลกรัม)	ข้อบ่งชี้	กระบอกฉีดยา*
ตั้งแต่ 4 ถึง 6	ครึ่งช้อน	๒.๕ มิลลิลิตร
มากกว่า 6 ถึง ๘	สามส่วนสี่ช้อน	๓.๗๕ มิลลิลิตร
มากกว่า ๘ ถึง ๑๒	หนึ่งช้อน	๕ มิลลิลิตร
มากกว่า ๑๒ ถึง ๑๖	หนึ่งช้อนครึ่ง	๗.๕ มิลลิลิตร
มากกว่า ๑๖ ถึง ๒๔	สองช้อน	๑๐ มิลลิลิตร

คำเตือน

ห้ามใช้ยาพาราเซตามอลเกินขนาดที่แนะนำในฉลาก หรือเอกสารกำกับยา เพราะจะทำให้เป็นพิษต่อตับได้ และไม่ควรใช้ยานี้ติดต่อกันเกิน 5 วัน

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

16 พลาสเตอร์บรรเทาปวด

สรรพคุณ: บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ

ขนาดและวิธีใช้ เช็ดบริเวณผิวหนังที่จะปิดให้สะอาดและแห้ง ปิดพลาสเตอร์ตรงบริเวณที่มีอาการปวด ควรเปลี่ยนวันละ 1-2 ครั้ง

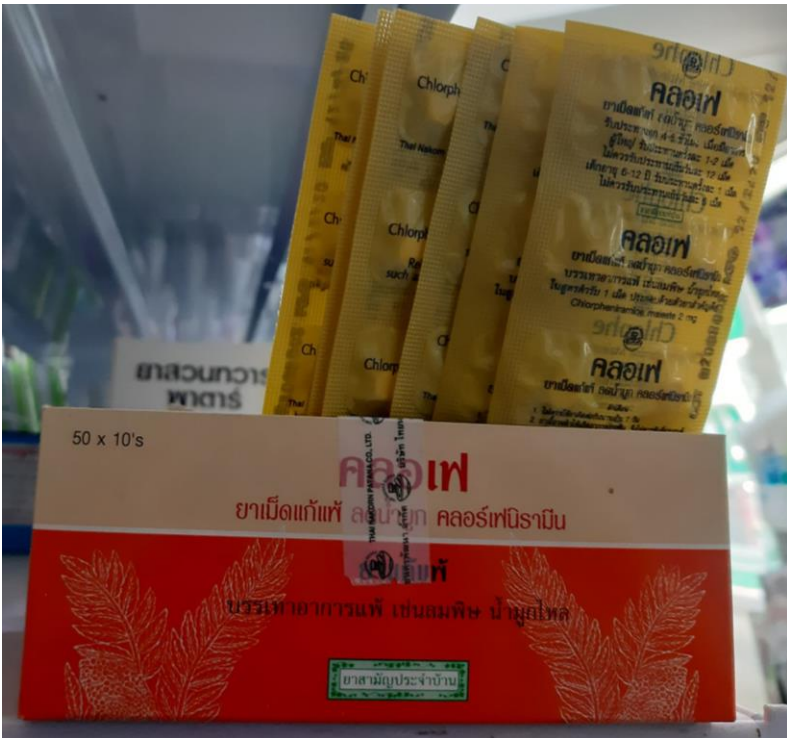

1. ยาเม็ดแก้แพ้ ลดน้ำมูก คลอร์เฟนิรามีน 2 มิลลิกรัม

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

วิธีใช้ รับประทานทุกๆ 4-6 ชั่วโมง เมื่อมีอาการ
ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 เม็ด ไม่ควร รับประทานเกินวันละ 12 เม็ด
- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1 เม็ด ไม่ควร รับประทานเกินวันละ 6 เม็ด

ยานี้อาจทำให้เกิดอาการง่วงซึม จึงไม่ควรขับขี่ยานยนต์หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล และหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสม

กลุ่ม 7

กลุ่มยาแก้ไอ ขับเสมหะ

1. ยาน้ำแก้ไอ ขับเสมหะสำหรับเด็ก
2. ยาแก้ไอ น้ำดำ

สรรพคุณ: บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ

วิธีใช้ รับประทานวันละ 3-4 ครั้ง

ขนาดการใช้

- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 2 ช้อนชา (10 มิลลิลิตร)
- เด็ก 3-6 ปี รับประทานครั้งละ 1 ช้อนชา (5 มิลลิลิตร)
- เด็ก 1-3 ปี รับประทานครั้งละ 1/2 ช้อนชา (2.5 มิลลิลิตร)

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

19 ยาแก้ไอน้ำดำ

สรรพคุณ: บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ

วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้
รับประทานวันละ 3-4 ครั้ง

ขนาดการใช้

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1-2 ช้อนชา (5-10 มิลลิลิตร)
- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้ง 1/2 - 1 ช้อนชา (2.5-5 มิลลิลิตร)

ยาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ

กลุ่ม 8

กลุ่มยาคุมหรือยาทาแก้วิงเวียน หน้ามืด คัดจมูก

1. ยาคุมแก้วิงเวียน เหล้าแอมโมเนียหอม ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิลิตร
2. ยาคุมแก้วิงเวียน แก้วัดจมูก
3. ยาทาระเหยบรรเทาอาการคัดจมูกชนิดชี้ผึ้ง

สรรพคุณ: ดม บรรเทาอาการวิงเวียน หน้ามืด หรือทาผิวหนังบรรเทาอาการ
เนื่องจากพิษแมลงกัดต่อย หรือถูกพิษมีพิษ

ขนาดและวิธีใช้ ใช้ชุบสำลีดม หรือใช้ทา

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

21 ยาดมแก้วิงเวียน แก้คัดจมูก

สรรพคุณ:บรรเทาอาการคัดจมูก หายใจไม่ออก และบรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ

ขนาดและวิธีใช้ ใช้สูดดม หรือทาบางๆ ตามคอและหน้าอก

ยาดม
คละสี

พิมเสนน้ำ
ลูกกลิ้ง

พิมเสนน้ำ
สำลี

พิมเสนน้ำ
ขวดแบน

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

22

ยาทาระเหยบรรเทาอาการคัดจมูกชนิดขี้ผึ้ง

สรรพคุณ: บรรเทาอาการคัดจมูกและลดอาการอื่นเนื่องจากหวัด

ขนาดและวิธีใช้ ทายาที่บริเวณลำคอ หน้าอกและหลัง

1. ยาแก้เมาเรือ เมาเร็ว ไดเมนไฮดริเนท แผงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 2 เม็ด

วิธีใช้ ก่อนออกเดินทางอย่างน้อย 30 นาที

ขนาดการใช้ ผู้ใหญ่รับประทาน ครั้งละ 1 เม็ด

คำเตือน

ยานี้อาจทำให้เกิดอาการง่วงซึม จึงไม่ควรขับขียานยนต์หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล และหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสม **ไม่ใช่ยาสามัญประจำบ้าน**

24

กลุ่ม

10

กลุ่ม ยาสำหรับโรคตา

1. ยาล้างตาขวดละไม่เกิน 240 มิลลิลิตร

สรรพคุณ: ใช้ล้างตาเพื่อบรรเทาอาการแสบตา ระคายเคืองตา อันเนื่องมาจาก
ผง ควัน สิ่งสกปรก เข้าตา

วิธีใช้ ใช้ล้างตาวันละ 2-3 ครั้ง

1. ยากวาดคอ
2. ยารักษาเส้นเป็นฝ้า เยนเซี่ยนไวโอเล็ต ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 30 มิลลิลิตร
3. ยาแก้ปวดฟัน ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 8 มิลลิลิตร
4. ยาอมบรรเทาอาการระคายคอ ไม่เกิน 100 เม็ด หรือ ไม่เกิน 30 กรัม
5. ยาอมบรรเทาอาการเจ็บคอ ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 8 เม็ด

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

25 ยารักษาเส้นเลือดขอดเป็นฝ้า เยนเซียนไวโอเลต

สรรพคุณ: รักษากระพุ้งแก้มและเส้นเลือดขอดขาว

ขนาดและวิธีใช้ ใช้สำหรับชุบยาทาตามบริเวณที่เป็น วันละ 2-3 ครั้ง

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

26

ยาอมบรรเทาอาการระคายคอ

สรรพคุณ: ทำให้ชุ่มคอ บรรเทาอาการระคายคอ

ขนาดและวิธีใช้ ใช้อมให้ละลายช้าๆ ครั้งละ 1-5 เม็ด

สรรพคุณ: บรรเทาอาการเจ็บคอ

ขนาดและวิธีใช้ ผู้ใหญ่และเด็กอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป อมครั้งละ 1 เม็ดให้ละลายช้าๆในปากทุก 2-3 ชั่วโมงละลายช้าๆในปากทุก 2-3 ชั่วโมง

1. ยาใส่แผล ทิงเจอร์ไอโอดีน ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 30 มิลลิลิตร
2. ยาใส่แผล ทิงเจอร์ไทเมอรอซอล ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 30 มิลลิลิตร
3. ยาใส่แผล โพวิโดน-ไอโอดีน ขวดละไม่เกิน 120 มิลลิลิตร
4. ยาไอโซโพรพิล แอลกอฮอล์ ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร
5. ยาเอทิล แอลกอฮอล์ ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร
6. น้ำเกลือล้างแผล ขวดละไม่เกิน 1 ลิตร
7. น้ำยาฆ่าเชื้อโรคคลอโรไซลีนอล ขวดละไม่เกิน 450 มิลลิลิตร

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

28

ยาใส่แผล ทิงเจอร์ไอโอดีน

สรรพคุณ: รักษาแผลสด

ขนาดและวิธีใช้ ใช้สำลีสะอาดชุบยาทาที่แผล

สรรพคุณ: รักษาแผลสด

ขนาดและวิธีใช้ ใช้สำหรับทำความสะอาดขุบยาทาที่แผล

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

30

ยาใส่แผล ทิงเจอร์ไทม์โรซอล

สรรพคุณ: รักษาบาดแผล

ขนาดและวิธีใช้ ใช้สำลีสะอาดชุบยาทาที่แผล

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

31 ยาไอโซโพรพิล แอลกอฮอล์

32 ยาเอทิล แอลกอฮอล์

สรรพคุณ: ทำความสะอาดบาดแผล

ขนาดและวิธีใช้ ใช้ทำความสะอาดรอบบาดแผล

สรรพคุณ: ทำความสะอาดบาดแผล

ขนาดและวิธีใช้ ใช้ทำความสะอาดรอบบาดแผล

34

กลุ่ม
13

กลุ่มยาบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ แผลงัดต้อย

1. ยาหม่องชนิดขี้ผึ้ง ไม่เกิน 30 กรัม

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน ยาหม่อง

สรรพคุณ: บรรเทาอาการปวด บวม อักเสบ เนื่องจากแผลงัดต้อย หรือปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ

ขนาดและวิธีใช้ ทาและนวดบริเวณที่มีอาการ

1. ยารักษาหิดเหา เบนซิล เบนโซเอต ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 60 มิลลิลิตร
2. ยารักษาหิด ขี้ผึ้งกำมะถัน ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิกรัม
3. ยารักษากลากเกลื้อน น้ำกัดเท้า ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิกรัม
4. ยารักษาโรคผิวหนังเรื้อรัง ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิกรัม
5. ยาทาแก้ผดผื่นคัน คาลาไมน์ ขวดละไม่เกิน 180 มิลลิลิตร
6. ยารักษาเกลื้อน โซเดียมไทโอซัลเฟต ภาชนะบรรจุขนาดไม่เกิน 15 มิลลิกรัม

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

35 ยารักษากลากเกลื้อน น้ำกัดเท้า

สรรพคุณ: รักษา กลากเกลื้อน และโรค น้ำกัดเท้า

ขนาดและวิธีใช้ ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรค วันละ 2-3 ครั้ง

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

36 ยาทาแก้ผดผื่นคัน คาลาไมน์

สรรพคุณ: บรรเทาอาการคันเนื่องจากผดผื่นคัน ลมพิษ

ขนาดและวิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา ทาบริเวณที่เป็นวันละ 3-4 ครั้ง

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

37 ยารักษาหิดเหา เบนซิล เบนโซเอต

สรรพคุณ: รักษาหิด เหา และโลน

ขนาดและวิธีใช้ ใช้ทำความสะอาดรอบบาดแผล

วิธีใช้ เขย่าขวดก่อนใช้ยา

➤ สำหรับรักษาหิด อาบน้ำให้สะอาด ใช้ผ้าหรือแปรงอ่อนๆถูตรงบริเวณที่มี
ฝิ่นคันแล้วทายานี้ให้ทั่วทิ้งไว้

24 ชั่วโมง แล้วจึงอาบน้ำ วันรุ่งขึ้นให้ทาซ้ำใหม่อีกครั้ง ตามวิธีเดิม

➤ สำหรับรักษาเหาและโลน ใส่ยานี้ให้ทั่วศีรษะหรือบริเวณ ที่มีเหาหรือโลน
ทิ้งไว้ 1 วัน ถ้าเป็นมากให้ใช้ยา

2 ครั้งต่อวัน วันต่อมาจึงสระให้สะอาด เมื่อครบ 7 วันให้ตรวจดูอีกครั้งหนึ่ง
ถ้ายังไม่หาย ให้ใส่ยาซ้ำตามวิธีเดิม

ขนาดการใช้ สำหรับเด็กเล็กให้แบ่งยา มาเติมน้ำเท่าตัวแล้วผสมให้เข้ากัน

1. ยาเม็ดวิตามินบีรวม แผลงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด
2. ยาเม็ดวิตามินซีแผลงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด
3. ยาเม็ดบำรุงโลหิต เฟอรัรัส ซัลเฟตแผลงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด
4. ยาเม็ดวิตามินรวมแผลงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด
5. น้ำมันตับปลาชนิดแคปซูล แผลงพลาสติกหรืออะลูมิเนียมละ 4 และ 10 เม็ด
6. น้ำมันตับปลาคอนเซนเตรต

วิธีใช้ยาสามัญประจำบ้าน

38

ยาเม็ดวิตามินซี

สรรพคุณ: ป้องกันการขาดวิตามินซี

ขนาดและวิธีใช้ รับประทานวันละ 1 ครั้ง

- ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 2 เม็ด
- เด็ก 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 1 เม็ด

การเลือกอุปกรณ์ในการตวงยา

1. ช้อนชา

1 ช้อนชา มีปริมาตรเท่ากับ 5 มิลลิลิตร หรือ 5 ซีซี

2. ช้อนโต๊ะ

1 ช้อนโต๊ะมีปริมาตรเท่ากับ 15 มิลลิลิตร หรือ 15 ซีซี

3. ถ้วยตวงยา

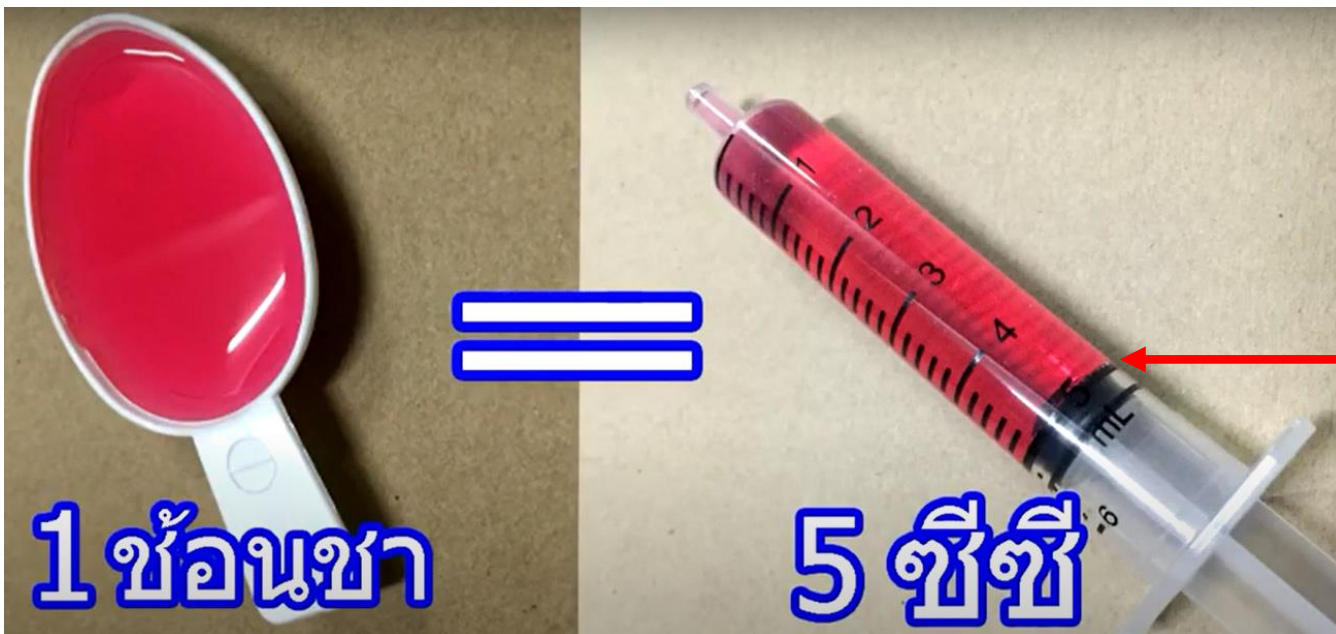
4. กระบอกฉีดยาพลาสติกที่ไม่มีเข็ม (Syringe)

5. หลอดหยด

การเลือกอุปกรณ์ในการตวงยา

1 ช้อนชา

5 ซีซี

ดูขีดด้านบนของไซริงค์
ให้ตรงกับขีดเลข 5 ซีซี

ครึ่งช้อนชา

2.5 ซีซี

ดูขีดด้านบนของไซริงค์
ให้ตรงกับขีดเลข 2.5 ซีซี

การเลือกอุปกรณ์ในการตวงยา

1 ช้อนโต๊ะ มีปริมาตรเท่ากับ 15 มิลลิลิตร หรือ 15 ซีซี

เท่ากับ

เท่ากับ

2 ช้อนแกง

ร้านชำที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

